

Za srednjo mero hrane (klaje) vzeli so seno, za živinsko težo pa 100 funtov ali 1 cent.

Po teh skušnjah je preživilne hrane treba na 100 funtov žive teže 3 funte in pol sená.

Ker pa živina vsaki dan več ali manj moči zgubi, živinorejec pa vendar hoče, da pri živini tudi še kaj priredi in da mu dobička daje, treba je zatoraj živini zraven preživilne tudi še pridelovalne hrane dati. Pridelovalne hrane so po skušnjah računa:

za govejo živino	2 do 3 funte sená	} na 100 funtov žive teže
za konje	2 do 3 $\frac{1}{2}$ „ funta	
za ovce	2 do 2 $\frac{1}{2}$ „ „	
za prešiče	3 do 3 $\frac{1}{2}$ „ „	

Kakor pa se človek ne hrani zmirom le z enim jelom, in kakor je za njega meso bolj redilno, kakor pa zelje in repa, ravno tako se tudi živini ne poklada zmirom enaka klaja in tudi za njo ni vsaka enako redilna.

Da pa poljedelec in živinorejec more drugo pičo (klajo) s senom primerjati, dal je dr. J. Bleiweis v svoji knjigi „Nauk o umni živinoreji“ sledeči primer. Po tej primeri je 100 funtov sená enako:

suhe klaje:

sladkega planinskega sená	82 funtov ali 2·5 funta	} na 100 funtov žive teže
suhe navadne detelje . . .	94 „ ali 3·2 funta	
suhe nemške detelje . . .	93 „ ali 3·2 „	
suhe turške detelje . . .	89 „ ali 3·0 „	
slabejega kislega sená . . .	175 „ ali 6·0 „	
sočivje slame	175 „ ali 6·0 „	
ječmenove slame	200 „ ali 6·8 „	
ovsene slame	225 „ ali 7·7 „	
pšenične slame	275 „ ali 9·0 „	
ržene slame	300 „ ali 10·3 „	

zelene (frišne) klaje:

dobre trave, detelje, grahore vsake sorte 400 funtov ali 13·7 funtov na 100 funtov žive teže, repnega in pesjega perja 550 funtov ali 18·7 funtov na 100 funtov žive teže.

korenstva:

krompirja	200 funtov ali 6·8 funtov	} na 100 funtov žive teže
korenja	275 „ ali 9·8 „	
pese	300 „ ali 10·3 „	
repe	450 „ ali 15·5 „	

žita:

rži	43 funt. ali 1·4 funt.	} na 100 funtov žive teže
pšenice	45 „ ali 1·5 „	
ječmena	46 „ ali 1·6 „	
turšice	50 „ ali 1·7 „	
lanenih preš	50 „ ali 1·7 „	
ovsa	55 „ ali 1·9 „	
rženih otrobov	60 „ ali 2·0 „	
divjega kostanja in želoda	75 „ ali 2·6 „	
olovih tropin	120 „ ali 4·1 „	

Kali (vodnjaki) na Krasu.

Naznanili smo že — piše goriški „Gosp. List“ — da tudi letos so razpisane podpore za napravo vodnjakov. Inženir gosp. Šivic je napravil neki poseben načrt za naprave vodnjakov, kterege ima c. kr. kmetijska družba goriška. Ko bi hotela ena ali druga občina pregledati dotičen načrt, dobí ga lahko pri kmetijski družbi, in ob enem bi tista občina, ki bi po načrtu gosp. inženirja Šivica napravila vodnjak, dobila prav zdatno podporo. —

Ker tudi kranjski kmetijski družbi je obljubljená podpora za kranjske gospodarje na Krasu, bilo bi prav,

da se ogleda gosp. Šivicev načrt tudi od naših gospodarjev.

Deželna kmetijska šola v Gorici.

Ministerstvo kmetijstva je kmetijskej šoli goriški namenilo za 1872. leto 17.000 gold. in za prihodnje leto si pridržuje še 12.000 gold.

Letno subvencijo od 1200 gld. je povišalo na 2400 gold. Razen tega je nekaj denarja še od l. 1871. ostalo, ki se ima za to porabiti.

Veseli nas, da vendar enkrat dospemo do zaželenega in neobhodnega stališča, da dobimo primerno lepo posestvo. Naš dosedanji vrt meri le 20 kampov; to je vse premalo; 80 do 100 kampov je potrebno, da jih ima šola, in potem bo mogoče mladenče tako izuriti, da bodo sposobni širiti napredek v deželi, in da bodo vrli gospodarji postali v čast šoli in domovini. Ravná se zdaj za nakup nekega posestva blizo Gorice. Prihodnjo soboto se bo določilo, potem izid naznanimo našim čast. bralcem.

„Gosp. List“.

Potopisni listi

slovenskega učitelja svojemu pobratimu.

(Dalje.)

XII. pismo.

O Križevski ratarnici (poljedelski učilnici) Ti imam, dragi prijatelj, danes kaj več povedati. Grajščini enako Ti stoji glavno poslopje na izhodni strani obširnega dvora, kterege opasujejo na ostale tri strani razne gospodarstvene sgrade, namreč: mlatilnica, šupa, hlevi za konje, goveda in ovce, svinjak, kovačnica itd. Na severni strani zunaj ravno imenovanih poslopij so vrtovi za sadje-, vino- in hmeljerejo in druga rastlinstva itd. Neposrednje za šolskim poslopjem so vrtovi gosp. prednikov; zadej prostori za krmo; še naprej prostori za razne poljske poskušnje, za pridelovanje rsjá, in poslednjič je mlada šuma in gozd. Na južni strani so murvinjak, prostori za žitarstvo, pašniki itd. Sploh se mi je osnova te šole jako jako dopadla, in še le zdaj pomilujem, ko razpeti zemljovid njen pred menoj leži, da nam je premalo časa bilo odmerjenega, vse to še bolj natančno ogledati. Ratarnica ima na leto po 40 učencev (ali po hrvaškem izrazu učenikov); šolati se morajo po 3 leta. Opravo imajo vsi enako, prav lično; tudi se mladenčem vidi na obrazu, da stradajo ne. Pa kako bi tudi? vsaj je po kuhinji, v katero smo, ogledovaje obširno sgrado, tudi prišli, in kjer se je ravno opoldanski obed pripravljal, tako lepo dišalo, kakor bi se v njej kuhalo za mize najbolj slovečih mestnih gostilnic. Konečno naj omenim še to, da razgled na Križevce je od ratarnice posebno lep; — kaj ponosno se odlikuje med mestnimi poslopji stolnica grško-katoliškega škofa, čegar dušnih ovčic imamo tudi nekoliko mi po našem Metliškem.

Ko smo zapustili ratarnico, je učencem ravno pozvonilo k obedu; naš želodec nam je pa tudi dovolj glasno pravil, da poldan je že zdavnej proč. Prišli smo tedaj v gostilnico, kjer smo si bili pred dobrima dvema urama naročili obed; al skušali smo vkljub temu, da tudi na Hrvaškem vedó za prislovico: „Kdor pred pride, pred melje“. Dolgo in dolgo smo morali čakati in moledvati, predno smo dobili malo kumerne juhe. Z idrijskim Felikskom sva morala iti poslednjič že v kuhinjo rekognoskovat, ali dobimo še kaj ali ne, — in to je hasnilo. Prišla sva obložena, kakor una dva, ki sta prinesla na palici grozd iz obljubljené dežele; al tudi drugim je najino škontrovanje v kuhinji pripomoglo, da